

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

W poszukiwaniu inspiracji, czyli jak
rozwijać aktywność poznawczą
dziecka?

Ewa Hasek

Uniwersytet Szczeciński
31 marca 2016 r.

Organizatorzy

**Powiedz mi, a zapomnę.
Pokaż mi, a zapamiętam.
Pozwól mi zrobić, a zrozumiem.**

(Konfucjusz)

Dziecko jest indywidualnością.
Rozwija się w sposób
niepowtarzalny – zarówno
w wyniku aktualizowania się
dyspozycji genetycznych, jak też
pod wpływem złożonych układów
czynników społecznych:
sytuacyjnych i środowiskowych.

Dziecko cechuje własna aktywność,
więc nie jest ono zbiorem
odpowiedzi na bodźce, nie powiela
zastanych wzorów, ale samo jest
zdolne do selekcjonowania
bodźców, poszukiwania wzorów,
wewnętrznego przetwarzania
oddziaływań zewnętrznych
i aktywnego ich zmieniania.

To nie tylko my – rodzice,
oddziałujemy na nasze dziecko:
swoim zachowaniem, gestami,
słowami, celowo aranżowanymi
sytuacjami. Ale także dziecko
wpływa na nas.

Zarówno samym faktem swego
istnienia, jak i swoim
zamierzonym zachowaniem.

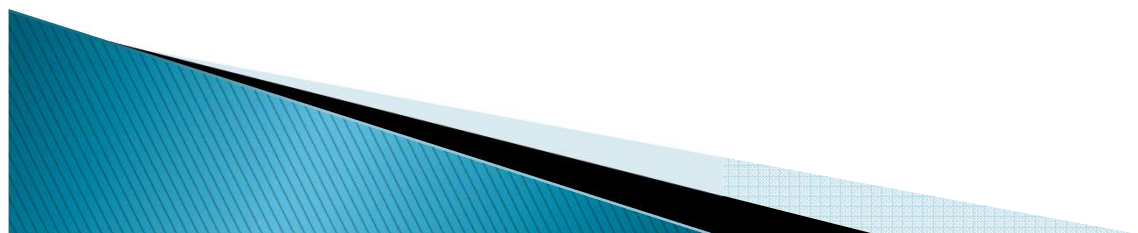

Pomyślmy, jak bardzo zmienia się pod wpływem dziecka hierarchia naszych wartości, nasze pragnienia i upodobania. Z ilu rzeczy rezygnujemy, a o ile nowych przeżyć stajemy się bogatsi.

To najczęściej dopiero własne dziecko daje nam świadomą refleksję nad przebiegiem rozwoju człowieka.

Rozwój umożliwia aktywność,
a aktywność stymuluje rozwój.

Aktywność dziecka, to uczenie się przez odkrywanie. W jego toku pojawiają się cztery podstawowe rodzaje aktywności:

- ▶ aktywność percepcyjna,
 - ▶ aktywność percepcyjno – motoryczna,
 - ▶ aktywność umysłowa,
 - ▶ aktywność emocjonalno – motywacyjna.
-

Jednoczesne występowanie tych aktywności powoduje, że dziecko może poznawać świat i siebie w sposób wielostronny.

Podstawową formą aktywności
dziecka w wieku przedszkolnym
jest zabawa.

„Dla dziecka zabawa jest pracą,
dobrem, obowiązkiem i ideałem
życia. Jest to jedyna atmosfera,
w której może ono psychicznie
oddychać, a zatem działać”.

(E.Claparède)

W zabawie, zwłaszcza w zabawie badawczej, dziecko uczy się w sposób niezamierzony.

Ten typ uczenia się ma dominujące znaczenie dla jego rozwoju umysłowego.

Warto więc stwarzać jak najlepsze warunki do podejmowania takich zabaw.

Dlatego też – zamiast opowiadać
dziecku o robieniu zakupów –
lepiej pobawić się z nim w sklep.

W rozwijaniu aktywności dziecka istotną rolę odgrywa problem.

Mówiąc „problem”, nie myślimy wyłącznie o pytaniach dziecka, ale też o zadaniach, zagadnieniach i sprawach do rozstrzygnięcia.

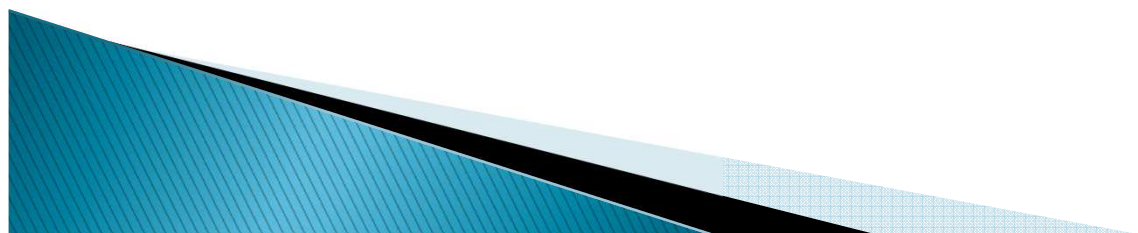
To wszystko wymaga od dziecka
aktywnej postawy, wysiłku
myślowego oraz zdolności do
przewycięzania przeszkód
i oporów.

Dzieci najczęściej z dużą gorliwością i entuzjazmem próbują rozwiązywać problemy – nawet bez ingerencji nas, dorosłych, w ten proces.

Znakomicie wykorzystują każdą
sposobność ku temu.
W sposób żywiołowy badają swoje
środowisko i najbliższe otoczenie.

Metoda rozwiązywania problemów
jest jednym z najbardziej
efektywnych sposobów na
rozwijanie aktywności i ciekawości
poznawczej dziecka.

Udane bowiem przedsięwzięcie,
znalezienie własnego sposobu
rozwiązania problemu, napawa
dziecko dumą, zachęca do
polegania na sobie samym, na
swoich zdolnościach,
możliwościach
i kompetencjach.

Rodzice mogą w dwojaki sposób reagować na dziecięcy entuzjazm, związany z własnymi, niejako prywatnymi poczynaniami badawczymi dziecka.

Mogą je zachęcać do podejmowania samodzielnych prób rozwiązywania problemów wynikających z codziennych zajęć, zabaw i gier oraz do poszukiwania rozwiązań.

Mogą też przekazywać mu wiedzę w gotowej formie, a więc ukazując drogę rozwiązania.

Niewiele wówczas pozostaje miejsca na własną aktywność i ciekawość poznawczą dziecka.

Dlatego – „Jeśli chcesz być dobrym rodzicem, to oprócz korzeni dawaj dziecku skrzydła”.

(A.Stein)

Źródła:

- ▶ I.Adamek – „Rozwiązywanie problemów przez dzieci”
- ▶ B.Szychowiak – „Okres wczesnego dzieciństwa
- ▶ J.Piaget, B.Inhelder – „Psychologia dziecka”
- ▶ M.Kielar – „Jak pomagać dziecku w poznawaniu świata”

Dziękuję Państwu za uwagę.

Ewa Hasek

